

הר הבית

הלכות עלייה לכוחות הביטחון

פנקס כיס

הר הבית

הלכות עלייה לכוחות הביטחון

פנקס כיס

כתיבה ועריכה:
דביר אטורה

כ"ח באייר התשע"ח
יום חזרתנו אל מקום מקדשנו

לשימוש כוחות הביטחון בלבד

מהדורה ראשונה

כל הזכויות שמורות למחבר

ליצירת קשר, הארות והערות:

harhabait.kochot.bitachon@gmail.com

את החוברת המלאה ניתן למצוא באתר:

www.harhabait-bitachon.co.il

התמונות בפנקס כיס זה

באדיבות סוכנות 'פלאש 90'

לעילוי נשמת אחי מורי

הרב נדב נתן אטרה ז"ל

כט' טבת התשמ"א – ד' כסלו התשע"ז

נסוך חיוך וחסד על פניו.

דבר ה' האיר את דרכיו.

באהבה ובמסירות הקים בית אב.

נדב ליבו בתום ובענווה.

תלמיד חכם, נפש טהורה.

נאמן ברוחו לארץ ולאומה.

תוכן עניינים

6.....	מכתב מאת מו"ר הרב יעקב אריאל
8.....	מבוא
10.....	הדרכות הלכתיות לכוחות הביטחון
11.....	עקרונות
12.....	חיוב טבילה
13.....	דיני חפיפה ועיון
14.....	דיני חציצה
15.....	ברכת הטבילה
16.....	הטבילה
18.....	האזורים המותרים בכניסה
19.....	דינים הנוגעים לעולה על הרמה המוגבהת
21.....	מורא מקדש בעת העלייה להר הבית
23.....	החלפת משמרת בהר הבית
23.....	נקודת המשטרה על הרמה המוגבהת
24.....	ה'מחכמה'
25.....	כניסה למסגדים בהר הבית
25.....	טיסה מעל מתחם הר הבית
26.....	אופן היציאה בסיום הפעילות המבצעית
29.....	מפה לעולה להר הבית (לצורך מבצעי בלבד)
33....	תפילה לאיש כוחות הביטחון העולה להר הבית

מכתב מאת מו"ר הרב יעקב אריאל¹

משרד הרבנות רמת-גן

לשכת הרב הראשי
הרב יעקב אריאל

בס"ד

תשרי תשע"ח

לכבוד

הרב דביר אטרה הי"ו

שלו' רב לאוהבי תורתך.

מקום המקדש הוא לב האומה, וגם הקב"ה בכבודו ובעצמו רואה בו את הלב -
”והיו עיני ולבי שם כל הימים” (מלכים א' ט, ג). הוא קדוש בקדושת עולמים.

גם היום כשמקום המקדש עדיין חרב, קדושתו לא פקעה. הוא מהווה גם היום תל
תלפיות לתפילות, לציפיות ולתקוות גדולות לעם ולאנושות כולה. והיא הנותנת.
בגלל קדושתו אין להיכנס אליו בטומאה.

---

¹ מכתב מו"ר הרב יעקב אריאל נכתב עבור החוברת המלאה ממנה לוקט פנקס כיס זה.

הר הבית –הלכות עלייה לכוחות הביטחון – פנקס כיס

לצערנו, בגלל רגישותו הגדולה של המקום הוא מנוצל להתפרעויות העלולות להציט אש לא רק בירושלים אלא בארץ כולה ואף בעולם הרחב. אי לכך, במצבים מיוחדים יש הכרח להיכנס למקום על מנת להשליט בו סדר. זהו פיקוח נפש ממש.

אולם גם לצורך פיקוח נפש מקובלנו ש'הקל הקל תחילה' ויש להעדיף כניסה למקומות קלים יחסית (כגון הר הבית) מאשר למקומות המקודשים יותר (כגון העזרות, ההיכל ובפרט מקום קודש הקדשים). כמו כן, ישנן גם הלכות התנהגות מיוחדות במקומות אלו.

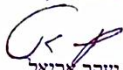
לא עסקנו בהלכות אלו כאלפיים שנה. ב"ה שזכינו להחזיר עטרה ליושנה ולחזור ולשנות הלכות אלו וליישם אותן בתנאים המיוחדים שאנו מצויים בהם. יפה עשית שחיברת קונטרס הלכתי המיועד לכוחות הביטחון המשרתים בהר הבית. זו עבודה מקורית, שהיה צורך למצוא את המקורות המתאימים ולהתאים אליהם את המצבים העדכניים שלנו היום.

עברתי על הקונטרס והערתי עליו את הערותיי לענ"ד. ויה"ר שלא יצא מכשול מתחת ידינו.

יישר כוח גדול על עבודתך החשובה והנחוצה כל כך.

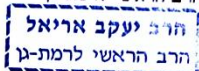
ותזכה לברכת הררי ציון כי שם ציווה ה' את הברכה עד עולם.

בברכת התורה,

הרב יעקב אריאל

הרב הראשי לרמת-גן

מבוא

על אף שאמרו חז"ל (במדבר רבה ז, י): "כל מקום שגלו ישראל גלתה שכינה עמהם", ישנו מקום אחד פיזי עלי אדמות שמעולם לא זזה משם שכינה. מקום קדוש זה, מתחם הר הבית, נשאר להיות ביתו של ה' ומקום השראת שכינתו למרות חורבנו הפיזי של בניין בית המקדש בפועל. דבר זה מעיד יותר מכל שה' שוכן בתוך עם ישראל גם בתקופות בהם עם ישראל גלה מארצו ולמרות מצבו הרוחני שגרם לחורבן בית ה', ושלא עזב ה' את הארץ.

במלחמת 'ששת הימים' זיכנו צור ישראל וגואלו לשחרר את כל בירתנו הנצחית משלטון זרים, ובפרט את המקום הקדוש ביותר לעם היהודי - הר הבית, מקום השכינה, ולהחיל בחלקים גדולים של מרחבי ארצנו את ריבונותנו. ההכרזה: "הר הבית בדינו" הייתה נקודת שיא ברגעיו המאושרים של עמנו וב"ה כוחות הביטחון הנוכחים בהר מהווים עדות חיה על כך גם בימים אלה.

רבים מפוסקי ההלכה בישראל אוסרים עלייה להר הבית לצורך שאינו בטחוני ומבצעי מחמת אי ודאות בזיהוי המקומות המותרים והאסורים בכניסה, וכן מחמת ההכנות המיוחדות הנצרכות לצורך היטהרות לקראת העלייה להר ומחשש שעם העולים בטהרה יעלו אנשים שכלל אינם עוברים את תהליך הטהרה ואינם זהירים במצוות מורא המקדש. אף לדעת פוסקי ההלכה המצדדים בעלייה בטהרה למתחם הר הבית מובן שאין לעלייה זו אופי של טיול, סיור לימודי וכדו', אלא מגמת העלייה נועדה רק לשם התקרבות כמה שאפשר למקום המקדש ביותר בעולם, שהקדושה נוהגת בו גם כיום.

לכל הדעות כניסה למתחם הר הבית לצורך מבצעי מותרת ואף מצווה יש בכך, ומכל מקום גם כאשר נכנסים לצורך זה, הדבר מחייב הכנה רצינית הן במובן הפיסי על ידי טבילה כהלכה והן במובן הנפשי והרוחני.

פנקס כיס זה הוא תקציר הלכתי של החוברת "הר הבית – הלכות עלייה לכוחות הביטחון" בה עסקנו באופן נרחב יותר במצוות שילוח טמאים מן המחנה, בתוקף איסור הכניסה למתחם הר הבית בזמן הזה וכן בדעות המרכזיות השונות לגבי מיקומו ההיסטורי של בית המקדש על פני מתחם הר הבית. כמו כן, בחוברת ישנה הרחבת יתר בסוגיות ייחודיות שנוגעות לכוחות הביטחון בהר הבית וכן עיסוק נרחב במקורות ההלכה ובשיקולים השונים שמהם נבעו ההלכות המובאות בתקציר שבפנקס כיס זה. את החוברת המלאה ניתן להשיג באתר האינטרנט של חוברת זו, ומומלץ מאוד להשלים את לימוד פנקס כיס זה, שמהווה רק מעין 'עזרה ראשונה' הלכתית לאיש כוחות הביטחון העולה להר הבית, בלימוד מקיף ויסודי יותר של החוברת הנ"ל.

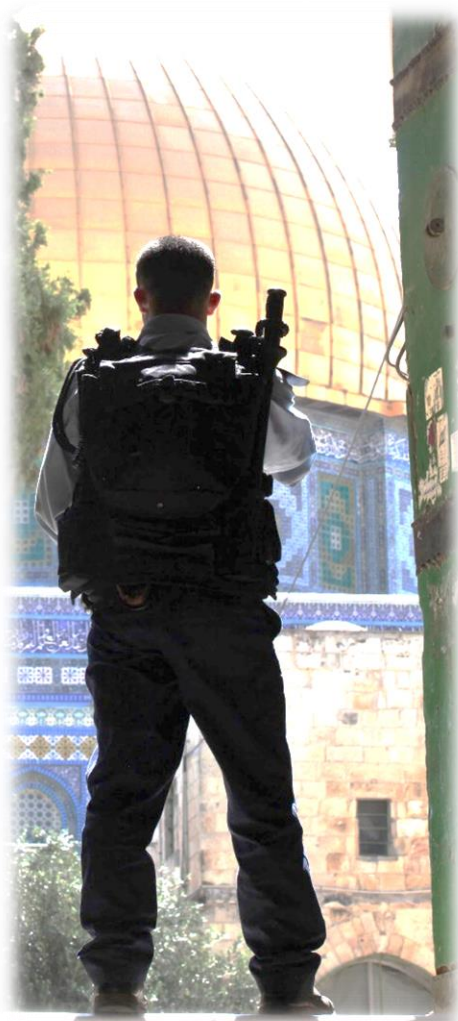
יש לציין שהחוברת המלאה ופנקס כיס זה מיועדים עבור כוחות הביטחון בלבד, ואין להקיש ממנה שום דבר הלכתי ביחס לכניסת אזרחים להר הבית.

כולי תפילה לה' יתברך שפנקס כיס זה יסייע לשמירה של הלכות הטהרה הנוהגים בהר הבית ויגביר את המודעות לדיני 'מורא מקדש' בקרב אנשי כוחות הביטחון הנכנסים למעונו יתברך. מי יתן ובזכות שמירתנו על מקום מקדשנו ביראה ובטהרה תתקיים בנו נבואתו של ישעיהו הנביא (ב, ב-ג):

"וְהָיָה בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים נִכּוֹן יְהִיָּה הַר בֵּית ה' בְּרֹאשׁ הָהָרִים וְנִשָּׂא מִגְבְּעוֹת וְנִהְרָוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם. וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הַר ה' אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיִרְנוּ מִדְּרָכָיו וְנִלְכֶּה בְּאַחֲרֵיתוֹ כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וְדִבֶּר ה' מִירוּשָׁלַיִם."

דביר אטרה

הדרכות הלכתיות לכוחות הביטחון

עקרונות

- א. ככלל מותר לאנשי כוחות הביטחון להיכנס להר הבית לצורכי הביטחון.
- ב. צורך ביטחוני שמצדיק כניסה בטומאה יוגדר רק דבר שיש בו פיקוח נפש או שיש לו זיקה לפיקוח נפש (כגון ספק פיקוח נפש וכן מניעת פיקוח נפש עתידי). בכל מקרה של ספק האם המשימה אכן עונה על הקריטריונים האלה יש לפנות אל הדרג הבכיר ובמקביל אל רבנים בעלי זיקה לכוחות הביטחון על מנת לוודא שצורך הכניסה נחשב מבצעי, ושהוא מצדיק כניסה בטומאה למקומות האסורים.
- ג. בשגרה מבצעית יש להיערך מראש ולמעט באיסורים ככל הניתן (כמובא בהמשך פרק זה). אמנם, במקרה שישנה הקפצה להר הבית על מנת לטפל בהפרות סדר וכד' אין צורך למעט באיסורים אלא אך ורק להתמקד במילוי המשימה שלשמה הוא הוקפץ.
- ד. אין לבצע טיולים ואף לא סיורים לימודיים בכל שטח הר הבית.
- ה. סיור לאיש ביטחון חדש לשם לימוד והכרת הגזרה והמשימות השונות בהר הבית נחשב לצורך מבצעי ומותר לקיימו, אך רצוי שיתלווה ככח עזר לאנשי כוחות הביטחון שבפועל עוסקים בפעילות מבצעית שגרתית לשם כך.
- ו. אין לנשים המשרתות בכוחות הביטחון להיכנס כלל להר הבית אם אין צורך בטחוני מובהק שמצריך דווקא את עלייתן.
- ז. במידה וקיים צורך בטחוני מובהק לעליית אשה המשרתת בכוחות הביטחון להר הבית, יש לעשות זאת רק אחרי קבלת תדריך מפורט

מגורם הלכתי בעל זיקה לכוחות הביטחון, כיון שאופן טהרתה הוא מורכב יותר מבחינה הלכתית ופנקס כיס זה איננו כולל תהליך היטהרות זה.

ח. במהלך הדברים יובאו עיקרי הלכות טהרה, אך כיוון שהם רבים ואי אפשר לפרטם במסגרת חיבור זה, מומלץ לעיין בספרי ההלכה השונים לפני תהליך הטהרה.

ט. בכל מצב של ספק, יש להיוועץ בגורם הלכתי בעל זיקה לכוחות הביטחון.

חוב טבילה

א. אסור להיכנס להר הבית ללא טבילה כהלכה בגלל חשש טומאת בעל קרי (אדם שיצאה ממנו שכבת זרע בכל אופן שהוא), אלא אם כן מדובר בפיקוח נפש בהול ולא הספיק, או שאינו יכול לטבול לפני כן.

ב. איש ביטחון המשרת בעיר העתיקה היודע שיש אפילו סבירות נמוכה ביותר שיצטרך להיכנס להר הבית במסגרת תפקידו (כגון שהוא רק בכוננות), חייב להטהר ע"י טבילה קודם לכן.

ג. אם טבל במקווה וידוע לו בוודאות שלא נטמא פעם נוספת לאחר שטבל, אין עליו חיוב נוסף לטבול פעם נוספת לקראת עליה להר הבית אף אם ישן.

ד. בעניין התזמון של הטבילה ביחס לזמן העלייה ראה עמ' 19, סעיף ב.

דיני חפיפה ועיון

- א. לפני הטבילה צריך לחפוף היטב את שעריו במים חמים (לא רותחים) ובסבון, ולסרקו לאחר הרחיצה על מנת ששערותיו לא יהיו דבוקות.
- ב. יש לרחוץ גם את שאר חלקי הגוף במים חמים ובסבון לפני הטבילה על מנת להסיר מן הגוף כל לכלוך.
- ג. במידה ויש לטובל זקן יש להקפיד לסרק את זקנו היטב לפני הטבילה.
- ד. לאחר החפיפה סמוך לטבילה, חובה לעיין בכל חלקי הגוף על מנת לאתר אם יש עליו חציצות שונות (ראה לקמן החציצות השונות), ומי שמרכיב משקפיים יעשה זאת באמצעותם. במידה ובדיקה זו לא נעשתה לפני הטבילה אלא לאחריה, לא יצא ידי חובה בטבילה.
- ה. בין החפיפה והעיון לטבילה אין להתעסק בשום דבר שיכול לגרום חציצה כגון צבע, דבק וכד'.
- ו. יש להסמיך את החפיפה ואת רחיצת הגוף לטבילה.
- ז. בכל מקרה שהחפיפה אינה סמוכה לטבילה, יש לחפוף קצת מחדש את שעריו, לעיין היטב מחדש בגופו ובשעריו על מנת לאתר חציצות, לסרק את השיער פעם נוספת לפני הטבילה וכן לצחצח שיניים במידה ואכל לאחר החפיפה הראשונה.
- ח. במקרה שעולה להר הבית בשבת, יש לעשות את כל ההכנות הנ"ל ביום שישי ולטבול בשבת. סמוך לטבילה, כיוון שאין באפשרותו לעשות חפיפה נוספת במים חמים מלבד החפיפה שעשה מלפני השבת, יסתפק

בעיון מחודש בגופו ובשערו, יצחצח את שיניו ויזהר מלגעת בדברים העלולים להוות חציצה.

- ט. איש ביטחון שהוקפץ בשבת לשם עלייה להר הבית ולא עשה שום חפיפה מלפני שבת, יעיין בגופו ובשערו ויורד שאין עליהם חציצה, יצחצח את שיניו, ירחץ ויחפוף את שערו במים קרים (ובמידה וטובל במקווה מחומם בנוסף לחפיפה במים הקרים ישפשף בידו את שערו בתוך המקווה) ויטבול.
- י. את ההכנות לטבילה יש לעשות במתינות ובנחת.

דיני חציצה

- א. בטבילה צריך כל הגוף לבוא במגע עם המים, ללא כל חציצה, לכן יש להסיר כל דבר החוצץ בין הטובל למי המקוה.
- ב. מה שרוב בני האדם מקפידים עליו (אפילו אם הוא אינו מקפיד) או שאדם זה עצמו מקפיד עליו, מהווה חציצה גם אם הוא מכסה רק חלק קטן מן הגוף או השערות.
- ג. אם החציצה נמצאת על חלק קטן מהגוף והוא אינו מקפיד עליה (וגם אנשים אחרים אינם מקפידים בכך) מעיקר הדין אינה חוצצת אך נהגו (בעיקר בני אשכנז) להסירה לכתחילה.
- ד. צבע שנספג בעור ואין אפשרות להסיר אותו, אינו חוצץ.
- ה. שאריות אוכל שבין השיניים חוצצות, לכן צריך לנקות היטב את הפה לפני הטבילה ובמידת הצורך אף להשתמש בקיסם לשם כך.

- ו. עיניים, אזניים ואף – יש להסיר מהם כל לכלוך (לשם ניקוי האוזניים רצוי להשתמש בקיסמים המיועדים לכך), בעלי עדשות מגע יסירו אותן לפני הטבילה.
- ז. יש לגזוז את הציפורניים ולנקות לכלוך מהן, ובפרט בחלק הבולט מן הבשר.
- ח. יש להסיר כינים מן השיער ככל שניתן, אמנם לגבי קשקשים ניתן להסתפק בחפיפת השיער ורחיצתו.
- ט. גלד שעל הפצעים – אם הוא רך אינו חוצץ. במידה והגלד קשה, ניתן לרככו על ידי מים חמים.
- י. סתימה קבועה, כתר קבוע, וכד' – אינם חוצצים, ואף בסתימה זמנית ניתן להקל.
- יא. פלטה ליישור שיניים חוצצת, ויש להוציאה מהפה לפני הטבילה.
- יב. תפרים – בשעת הדחק ניתן לטבול עמם, אמנם אם הם עשויים להיעלם מאליהם אינם חוצצים אף לכתחילה.
- יג. יש להסיר מן הגוף שעונים, תכשיטים וכד' לפני הטבילה. במידה ולא הסירים אך הם היו רופפים – אינם חוצצים.

ברכת הטבילה

- א. אם ברור לאיש הביטחון שלא טבל מאז שנטמא לאחרונה צריך לברך (בשם ומלכות): "ברוך... אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על הטבילה".

- ב. איש ביטחון הטובל לשם כוננות, אך כלל אינו בטוח שבפועל יכנס להר הבית לא יברך את ברכת הטבילה.
- ג. כיוון שבמקוואות גברים רבים באופן כללי המקום איננו ראוי לברכה (ובפרט אם המקלחות נמצאות באותו חדר שבו טובלים), לאחר ההכנות לטבילה יצא לחדר החיצוני שבו מתלבשים, ילבש כיפה ויכרוך מגבת סביב גופו באופן מהודק ויברך שם על הטבילה ומיד ילך לטבול.
- ד. בשעת הברכה בחדר החיצוני יקפיד לא לברך מול אנשים שאינם לבושים אלא יטה את פניו וגופו מהם ואז יברך.

הטבילה

- א. יש לוודא שהמקוה כשר לטבילה שחיובה מן התורה (כמו מקוה נשים, מכיוון שישנם מקוואות גברים שיש בהם מים שאובים).
- ב. ישנם מקוואות שנכון לכתובת פנקס כיס זה כשרים לטבילה לשם עלייה להר הבית (מומלץ לברר מראש זמני פתיחה עדכניים):
1. מקוה הגברים ברח' העומר ² 12 ברובע היהודי.
  2. מקוה הגברים ברח' הרב מן ההר 6 בשכונת הר חומה ³.
  - ג. יש להקפיד להתפנות לפני הטבילה.

² נכון לכתובת חוברת זו זמני פתיחת המקוה הם: בימי חול – מ-3:30 (לפנות בוקר) עד 9:00, בערב שבת וחג עד 8:30 ולאחר מכן מ-11:00 עד 17:00 (בשעות קיץ) ובשבת עד 10:00, אמנם יש להתעדכן מעת לעת על זמני הפתיחה והסגירה.

³ שעות הפתיחה שלו הן 10-5 בבוקר.

- ד. יש להקפיד שכל גופו ללא יוצא מן הכלל (כולל שערות ראשו וזקנו) ייכנס לתוך מי המקווה בצורה מלאה.
- ה. בעת הטבילה – אין צורך לפתוח את הפה והעיניים, אך לא יסגרם בחזקה.
- ו. מעיקר הדין מספיקה טבילה אחת בלבד.
- ז. מותר לטבול אף בשבתות וימים טובים, והמיקל לטבול במים חמים בימים אלו יש לו על מי לסמוך, ובתנאי שיטבול לשם מצוה ולא על מנת ליהנות בשהייתו במים.
- ח. במידה ועל איש הביטחון להכנס להר הבית בתשעה באב, יחפוץ ויטבול יום קודם (ערב תשעה באב) ויעלה למחרת, כל עוד הוא אינו חושש שנטמא מחדש בין הטבילה לכניסתו להר הבית. במידה ולא הספיק לטבול לפני תשעה באב או שחושש שנטמא מחדש, יחפוץ ויטבול אף ביום תשעה באב.
- ט. מנהג האשכנזים לא להתרחץ לאחר הטבילה במקווה. אמנם גם לשיטתם לאחר יציאתו מן המקווה מותר להתרחץ.
- י. אם הלך לשירותים לאחר הטבילה והיה שינוי במתן השתן או במראהו יש לטבול שנית, ולכל הפחות יש להחמיר בכך כשעולה לאזור הרמה המוגבהת.

האזורים המותרים בכניסה

- א. אין להיכנס אף לאחר טבילה לתוך תחום השטח המסומן בין הקווים הצהובים לכחולים במפה המצורפת בעמ' 27 (כלומר, יש להתרחק מה'רמה' המוגבהת מצד צפון ומערב מרחק של 12 מטרים, בדרום יתרחק מהרמה עד לסמוך לאזור הכוס ('אל כאס'), ובמזרח יש להיצמד לשביל הצמוד לחומה), אלא אם כן אופי הפעילות המבצעית מחייב כניסה לתחום זה.
- ב. אף אם אופי הפעילות המבצעית מחייב כניסה לשטח המסומן בין הקו הצהוב לכחול (במפה המצורפת בעמ' 27), יש להתרחק ככל שניתן מהתחום המסומן בקו הכחול בתוך השטח של 'הרמה' המוגבהת כל עוד אין פגיעה בפעילות המבצעית.
- ג. אנשי כוחות הביטחון שהוקפצו להר הבית ולא יכלו לטבול לפני כניסתם להר הבית, אין להם להיכנס לשטח הר הבית מעבר לגבולות המסומנים באדום בגבול הדרומי והצפוני (במפה המצורפת בעמ' 27), אלא אם כן הדבר פוגע בפעילות המבצעית שלשמה הם נשלחו. שער המוגרבים הממוקם בצד הדרומי של הכותל המערבי ייתכן שכלול בתוך התחום המקודש. לכן, במידה ונאלצו להיכנס דרכו יפנו מיד ימינה אם אכן ניתן הדבר.
- ד. כאשר ישנו צורך מבצעי המחייב כניסה לתוך כל האזורים ב'רמה' המוגבהת (כולל כניסה לכיפת הסלע), מותר להיכנס לכל מקום בהר ללא הגבלה, ואפילו בטומאה מדין 'פקוח נפש' הדוחה איסור זה של

כניסה בטומאה למקום המקדש, ומכל מקום ישמור ככל הניתן על הדינים המיוחדים הנוגעים לאזור זה כמובא בהמשך פרק זה.

דינים הנוגעים לעולה על הרמה המוגבהת

א. במידה ומבחינה מבצעית נדרשת כניסה לתחום מחנה שכינה (אזור הרמה המוגבהת) ישנם דינים מיוחדים שחלים על העולה לאזור זה.

ב. על אף שבאופן כללי יש צד להחמיר ולהסמיך את הטבילה לעלייה כמה שניתן, מכל מקום היודע מראש שבמסגרת משימתו עליו לעלות לאזור הרמה המוגבהת, או מזרחה מהרמה (האזור שתחום בין הקווים הכתומים במפה המצורפת בעמ' 27 - אזור עזרת הנשים), במידת האפשר יטבול יום קודם עלייתו (ולאחר הטבילה יש להיזהר ממציאות שתצריך את האדם טבילה מחדש), ורק אז יכנס לאזורים אלה.

ג. במידה ועתיד לעלות לאזור זה, יכוון לפני הטבילה שהוא נטהר לשם עלייה למחנה שכינה.

ד. באופן כללי לאחר שטבל, כל הסחת דעת משמירת גופו שלא נטמא בקרי מחדש, מצריכה טבילה (והמתנה עד לשקיעת החמה) לפני שייכנס בשנית לאזור זה.

- ה. במידת האפשר יש להמנע מלהכניס לאזור זה כל חפץ שאיננו הכרחי לצורך הפעילות המבצעית.
- ו. יש להמנע במידת האפשר מלהכניס לאזור זה כל בגד (כולל טלית קטן) שלא נצרך לפעילות המבצעית ולהעדיף בגדים טרמיים (גופיה טרמית וכד') שעשויים מחומר סינטטי, ובפרט בגדים כאלה שאין בהם אפילו חוט אחד שאיננו עשוי מחומר סינטטי.
- ז. גם מדיו ובגדיו שהוא חייב להכניסם מבחינה מבצעית לאזור זה יכולים להטהר באופן קליל מטומאת מדרס ובכך להמעיט מחומרת האיסור בהכנסתם לתחום מחנה שכינה.
- ח. על כן, יש לייחד לשם כניסה לאזור זה סט מדים חדשים (ובגדי לבנים), ולטהרם על ידי הטבלתם במקווה. לאחר הטבלתם ימתין עד השקיעה וכן יקפיד שמכאן ואילך ישמור את הבגדים מהישענות של מי שאינו צריך להשען (כגון בגיהוץ, בשיבה או בשכיבה) על סט מדים זה. כמו כן יש להמנע מללכת עם בגדים אלה שייחד לרמה המוגבהת, לבתי חולים ולבתי קברות.
- ט. לגבי כיפה, ניתן להחליפה בכך שיחבוש כובע מצחיה עם סמל של כוחות הביטחון.
- י. כובע מצחיה, חגורה וכל דבר שאין בו שלושה על שלושה טפחים איננו טמא בטומאת מדרס ולכן אין צורך להטבילם.
- יא. אין להיכנס לאזור זה כששערו או פאותיו מגודלים באופן פרוץ, אך אם השיער או הפאות מסודרים באופן יפה ומכובד, אין איסור בדבר.

יא. במידה והמשימה לא מצריכה הסתובבות חופשית בכל אזור הרמה המוגבהת, אלא היא ממוקדת לנקודה מסוימת בשטח הנמצא בין הקווים הכחולים במפה המצורפת בעמ' 27 (כגון משימת צילום בעלת חשיבות מבצעית בנקודה מסוימת, סריקה שגרתית יומית של כיפת הסלע וכד'), יש להשתדל לתכנן את ההגעה לנקודה זו באופן שבו מסלול ההליכה יהיה כמה שפחות בתוך השטח הנמצא בין הקווים הכחולים.

יב. במידה ואין אפשרות לשכנע את שאר חברי הצוות ללכת באופן הרצוי מבחינה הלכתית המובא בסעיף יא, אין להתנתק משאר חברי הצוות לשם כך.

יג. בעניין איסור שתיית יין לפני כניסה לאזור זה ראה לקמן בעמ' 22 סע' ד.

יד. בעניין איסור ישיבה ואיסור אכילה באזור זה ראה לקמן בעמ' 22 סע' ה-ו.

טו. בעניין אופן היציאה מאזור זה לאחר סיום הפעילות המבצעית ראה לקמן בעמ' 26 סעיף ג.

מורא מקדש בעת העלייה להר הבית

- א. העלייה להר הבית צריכה להיות מתוך כובד ראש ומורא מקדש.
- ב. מותר ומצווה לאנשי כוחות הביטחון להיכנס להר הבית עם כלי נשק, כיוון שיש בכך צורך בטחוני.

- ג. על אף שבאופן עקרוני אין להיכנס להר הבית עם נעלים, מכל מקום כיוון שאי הליכה בנעלים מהווה פגיעה ביכולת המבצעית לכן מותר לעלות עם נעלים להר הבית.
- עם כל זאת, במידת האפשר יש להעדיף נעלים שאינן עשויות מעור (כגון נעלי פלדיום וכד') כל עוד הן מתאימות לאופי המשימה המבצעית שלשמה איש הביטחון נשלח.
- ד. כאשר מותר להיכנס לאזור הרמה המוגבהת יש להקפיד לפני הכניסה לאזור הזה שלא לשתות יין בכמות של כ-86 סמ"ק (כחצי כוס) או כל משקה אחר שמכיל אלכוהול בכמות שמשפיעה על צלילות הדעת. במידה ושתה, ימתין עד שירגיש צלילות דעת כפי שהוא מרגיש בשגרה ורק אז יכנס.
- ה. כאשר מותר להיכנס לאזור הרמה המוגבהת, אין לשבת שם אלא אם כן מנוחה נצרכת לצורך המשך הפעילות המבצעית (אך להשען על דברים - מותר).
- ו. אכילה ושתיה מותרות בהר הבית ובפרט אם הדבר נדרש לצורך יעילות הפעילות המבצעית, אמנם ברמה המוגבהת אין להתיר כלל אכילה ושתיה שלא נצרכות לצורך יעילות הפעילות המבצעית.
- ז. מותר לזרוק אשפה בשטח ההר בפחים המצויים שם, ובלבד שהאשפה נמצאת בפח בצורה מכובדת.
- ח. אין לירוק, ללעוס מסטיק או לעשן בהר הבית.
- ט. אין לדבר דברי רשות וקל וחומר דברי שחוק בהר הבית.
- י. לעניין כניסה בשיער מגודל ראה בעמ' 20 בסעיף י.

יא. אסור להיכנס עם ארנק ביד אך מותר להיכנס עם כסף או ארנק כאשר הם מונחים בתוך הכיס.

יב. בשגרה מבצעית, אין להיכנס עם מדים לא נקיים לשטח הר הבית.

יג. כל דיני קדושת בית הכנסת נוהגים בהר הבית ביתר שאת.

החלפת משמרת בהר הבית

א. איש ביטחון שומר תורה ומצוות שהוטלה עליו משימה מבצעית בשטח הר הבית אסור לו להתחלף עם איש ביטחון שאינו שומר תורה ומצוות, אם כתוצאה מן ההחלפה יעבור זולתו יותר איסורים (כגון כניסה ללא טבילה למקומות האסורים, מורא מקדש וכד') מאשר היה עובר לו היה נשאר במקום אשר הוא שם.

ב. למרות האמור בסעיף הקודם, איש ביטחון שומר תורה ומצוות אינו חייב להתנדב למשימה שכזו מזמנו הפנוי על מנת למנוע מחבירו לעבור עבירות.

נקודת המשטרה על הרמה המוגבהת

א. בגבול הרמה הצפונית (סמוך לפינה הצפון מערבית כמובא במפה המצורפת בעמ' 29) מצויה נקודת משטרה שמתבצעים בה גם עניינים מנהלתיים וגם עניינים עם זיקה ישירה למבצעות. יש להקל בכניסה אליה לדברים שנצרכים במסגרת התפקיד שיכולים להתקיים רק בנקודת המשטרה, ומכל מקום את התדריכים השונים ניתן לבקש לעשות (באופן פרטני) במקומות שאין בהם חשש הלכתי.

ב. גם במצבים בהם מותר להיכנס לנקודת המשטרה שבצפון הרמה המוגבהת, יש להקפיד להיכנס אליה מכיוון צפון ולא דרך הרמה המוגבהת שבדרומה. לעניין השהייה בנקודת המשטרה לאחר סיום מה שנצרך לעשות בה במסגרת תפקידו, ראה לקמן בעמ' 26 בסעיף ד.

ה'מחכמה'

א. חלקו המזרחי של בניין ה'מחכמה' המשמש היום כבסיס מג"ב, בנוי מעל שטחו של הר הבית. הכניסה לכל חלקו המזרחי (שחוצה את קו הכותל המערבי) של בניין ה'מחכמה' (כולל גגו), מותרת רק לאחר טבילה כהלכה וחליצת נעלים (הקו שחוצה את הכותל המערבי מסומן בשלט על גבי הקיר הרחב באמצע גרם המדרגות העולות לקומה השנייה).

ב. אין לאפשר בחלקו המזרחי לינה או קיום מטבחון משום 'מורא מקדש'.

ג. בקומה השנייה אין להיכנס ללא טבילה לבית הכנסת של הרב גורן ולחדרים המזרחיים. החדר הארוך שמול המסדרון בקצה הדרומי, חציו מעבר לכותל המערבי, ולכן אין לפנות בו שמאלה מהדלת.

ד. על הגג יש להקפיד שלא לחצות את קו הכותל המערבי. הקו הוא על הגג הגבוה, וניתן לחשבו בקלות תוך הבטה למטה אל רחבת הכותל (כיום הסימון שהיה מעליו בעבר - מחוק).

ה. לעניין חיוב ברכה, כשנכנסים רק לחלק המזרחי שנמצא מעל שטחו של הר הבית, נחלקו הפוסקים האם יש לברך על טבילה שחיובה נובע מכח ספק.

כניסה למסגדים בהר הבית

א. ישנן כניסות מסוימות למסגדים השונים בהר הבית (שמתואמות מראש עם אנשי הוואקף) שבהן השוטרים מונחים לחלוץ נעלים בכניסה למסגד. כניסות בעלות אופי מבצעי שכזה יש לבצע אך ורק על ידי שוטרים גויים (כפי שאכן מקובל היום).

טיסה מעל מתחם הר הבית

א. קדושתו של השטח המקודש כוללת גם את האויר שמעליו, ועל כן טיסה במסוק או במטוס בדיוק מעל שטח הר הבית אסורה, ויש לטוס רק בסמוך אליו.

ב. לצורך מבצעי ניתן לטוס אף מעל שטח הר הבית, ועל הטסים במסוק או במטוס:

- לטבול לפני כן.
- להוציא מכלי הטיס כל חפץ שאיננו נצרך לפעילות המבצעית.
- לשמור ככל הניתן על הגבולות וההדרכות ההלכתיות המובאים בפנקס כיס זה.

ג. הטסת מזל"ט מעל הר הבית ובפרט מעל תחום מחנה שכינה (אזור הרמה המוגבהת) אסורה, ולכן יש להקפיד שאף היא תהיה אך ורק לצורך מבצעי.

אופן היציאה בסיום הפעילות המבצעית

- א. כאשר הסתיימה הפעילות המבצעית במתחם הר הבית, אופן היציאה ממנו תלוי הן באזורים בהם סיים איש הביטחון את המשימה שלשמה נשלח והן בשאלה אם טבל מראש כדין לפני הכניסה להר, וכמבואר בסעיפים הבאים.
- ב. באופן כללי, במידה ולא היתה אפשרות לטבול מראש לפני הכניסה להר הבית, ברגע שהסתיימה הפעילות המבצעית אין לשהות בשטח הר הבית ויש לצאת ממנו בדרך הקצרה ביותר ללא עצירה (אמנם אינו חייב לרוץ לשם כך), ובתנאי שלא יכנס לשם כך לאזורים שחומרתם גדולה יותר מבחינה הלכתית מהמקום בו הוא שוהה.
- ג. כאשר הפעילות המבצעית הסתיימה באזור מחנה שכינה (האזור שתחום בין הקווים הכחולים במפה המצורפת בעמ' 27), במידה וטבל מראש כדין, על איש הביטחון לצאת בדרך הכי קצרה מאזור זה, ולאחר מכן בשעת הצורך יוכל לשהות באזור החיל ועזרת הנשים, כמובא בסעיף ד. אמנם במידה ואיש הביטחון הוקפץ להר ולא טבל מראש, לאחר שיצא בדרך הכי קצרה ממחנה שכינה, מיד יצא בדרך הכי קצרה אל מחוץ לשטח ההר ללא התחשבות בקיצור הדרך בתחום שבין הקווים הצהובים לכחולים.
- ד. כאשר הפעילות המבצעית הסתיימה באזור החיל (האזור שתחום בין הקווים הצהובים לקווים הכתומים והכחולים במפה המצורפת בעמ' 27), או בעזרת הנשים (האזור שתחום בין הקווים הכתומים), במידה

ואיש הביטחון טבל כדין, ניתן להקל בשעת הצורך לצאת בדרך הארוכה מאזורים אלו וכן להקל בשהייה שם.

ה. אם לא הספיק לטבול כדין ולאחר סיום הפעילות המבצעית עדיין יש צורך מבצעי לשהות בהר הבית (כגון כוננות וכד'), במידת האפשר ישאף לצאת אל מחוץ לקווים האדומים (במפה המצורפת בעמ' 27). במידה ולא אפשרי הדבר, יש להעדיף להתקרב לתחומם כמה שניתן.

ו. הליכה במתחם הר הבית מתבצעת בצוותים מטעמי בטיחות. לכן, במידה ואין אפשרות לשכנע את שאר חברי הצוות ללכת באופן הרצוי מבחינה הלכתית, אין להתנתק משאר חברי הצוות לשם כך.

מפה לעולה לצורך מבצעי

מפה לעולה להר הבית (לצורך מבצעי בלבד)

מקרא לתצ"א המצורפים בעמ' הבאים:

ישנו איסור כרת ואין להיכנס לתחום זה אף לאחר טבילה כדין אלא לצורך ביטחוני מובהק. ישנן הלכות מיוחדות שנוגעות לאזור זה כמובא בעמ' 19-21.

אסור להיכנס לשם מדרבנן אף לאחר טבילה כדין, ואין להיכנס לשם אלא לצורך ביטחוני מובהק. גם כאשר נדרשת כניסה לאזור זה יש להתרחק מהתחום המסומן בכחול ככל שניתן ובתנאי שהדבר לא פוגע בפעילות המבצעית שלשמה נשלח איש הביטחון.

גם כאשר נדרשת כניסה לאזור שתחום בין הקווים הצהובים, יש להתרחק במידת האפשר מהתחום המסומן בכתום (גם כשטבל כדין) במידה ולא טבל לפחות יום קודם הכניסה לאזור זה (ואם נכנס בלילה, מועילה הטבילה גם אם היא נעשתה באותו יום לפני השקיעה), ובתנאי שהדבר לא פוגע בפעילות המבצעית שלשמה נשלח איש הביטחון.

■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ מסלול הליכה לאחר טבילה כדין,
שבאופן עקרוני אין בו חשש כניסה למקומות האסורים כאשר יש
צורך מבצעי להיכנס להר הבית.

איש ביטחון שהוקפץ להר הבית ולא
הספיק לטבול, אם אין צורך מבצעי שמחייב כניסה לתוך השטח
שבין הקווים האדומים, יישאר מחוץ להם (הכניסה משער
המוגרבים כלולה מספק בתחום המקודש ולכן אם נכנס משם ילך
מיד ימינה).

במידה ונאלץ לעלות ללא טבילה כדין, לאחר סיום הפעילות המבצעית
יש לצאת בצורה הכי קצרה (אך אין צורך לרוץ) מכל שטח הר הבית,
אמנם לא יכנס לשם כך לאזורים שחומרתם רבה יותר מבחינה הלכתית
מהמקום בו הוא מצוי. במידה וטבל כדין, יש להקפיד על יציאה באופן
זה מהתחום שבין הקווים הכחולים.

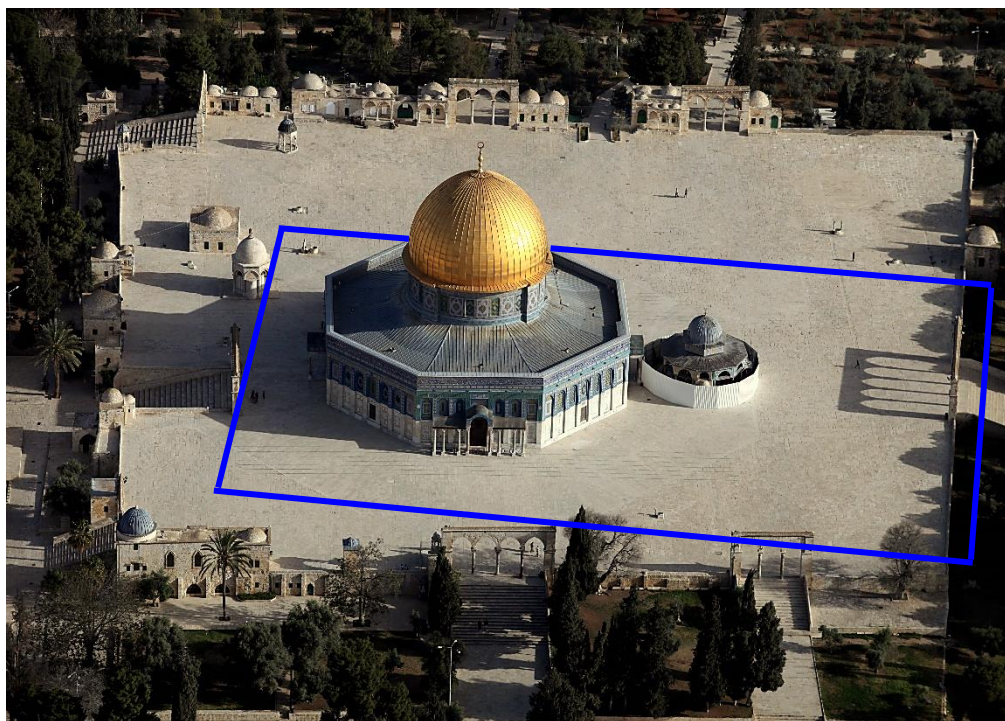

הר הבית –הלכות עלייה לכוחות הביטחון – פנקס כיס

תצ"א ממבט צד של גבול מחנה שכינה (איסור כרת
כשאין צורך מבצעי):

תפילה לאיש כוחות הביטחון העולה להר הבית / צבי הירש

ה' א-להי ישראל,
הבוחר בְּדָוִד ובשְׁלֹמֹה,
שְׁאַתָּה הוּא אוֹרֵה שֶׁל יְרוּשָׁלַיִם,
וְהֵי אֹרֹךְ שָׁל עוֹלָם,
וְאַשֶׁר עֵינֶיךָ וְלִבְךָ בְּמָקוֹם מְקֻדָּשׁ כָּל הַיָּמִים,
וְשִׁכִּינְתָּךְ בּוֹ גַם כִּשְׁהוּא שָׁמַיִם -
הִנֵּה אֲנִי עוֹמֵד לְהִכָּנֵס לְמָקוֹם אֵשׁ, לְהִתְקַדֵּשׁ, לְהִתְקַדֵּשׁ,
בְּתַפְקִידִי כְּשֶׁלִּיחַ גְּבוּרַת עַם קְדוֹשׁ.
אֲנִי, תֵּן בְּלִבִּי לִקְוֶה רְצוֹנָךְ,
וּצְעָדִי וּמַעֲשֵׂי, רְגִשׁוֹתִי וּמַחְשְׁבוֹתִי
יִהְיוּ כֻלָּם בְּיָרְאָה רְאוּיָה,
וּבִקְיוֹם מַצְוֹתֶיךָ בְּדִקְדּוּק.
יְהִי לִבִּי עֹר, מְכִיר וּמְרַגֵּשׁ,
שֶׁאֵין זֶה כִּי אִם בֵּית א-לֹהִים וְשַׁעַר הַשָּׁמַיִם,
וּבְעֶמְדִי מוֹל גְּדֻלָּה, אֶתְגַּדֵּל וְרֵאת רוֹמְמוֹת מִסְּפִיד,

ששפנת שמך במקום הזה.

ועם זה,

אנא לא תפגם יראתי את זריזותי וגבורתי בתפקידי,

אלא תוסיף בי פח ומרץ.

עזרני ששגרת המעשים והפניסה התדירה למקום הזה

לא יקחו את רגש לבבי ולא יעשוהו גס,

אלא יוסיפו בו יראה ואהבה.

א-להי השמים והארץ,

יבאו דבריני אליך דרך העיר אשר בחרת בה ומקום ביתך,

ותשמע השמים תפלותינו.

נא תשמרני ותצילני מכל פגע,

ותשיבני בשלום לביתי,

ויחד עם כל ישראל אזכה לראות בשובך לציון ברחמים

ובבנין מקדשך ושמחת תקונו.

